

УДК 373:374 – 043.5:37.015.31:7 – 053.6

*Серих Лариса Володимирівна,
канд. пед. наук, доцент кафедри
теорії та методики виховання
Сумського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти*

РОЛЬ ТВОРЧОСТІ ДМИТРА БОРТНЯНСЬКОГО ТА МАКСИМА БЕРЕЗОВСЬКОГО В ЕСТЕТИКО-КУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПІДЛІТКІВ

У дослідженні висвітлюються питання культури й мистецтва, що забезпечують естетичне виховання підлітків шляхом вивчення творчості відомих українських митців Д. Бортнянського та М. Березовського.

Особливо важливароль творчості саме цих композиторів, бо вони піднімають національну культуру Сумського регіону, зокрема міста Глухова на високий щабель, забезпечуючи достойний естетико-культурний рівень вихованців загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів.

Ключові слова: естетичне виховання, естетико-культурне середовище, підлітки, загальноосвітні та позашкільні навчальні заклади.

The study highlighted the issues of culture and art, providing aesthetic education of adolescents by examining the work of renowned Ukrainian artists Dmitry Bortnyansky and Maxim Berezovsky.

Especially important role of creativity of these composers, because they raise the national cultural Sumy region, in particular the town of Glukhov to a high level and provides high aesthetic and cultural level of pupils in secondary and primary schools.

Key words: aesthetic education, aesthetic and cultural environment, secondary schools and out-of-school education, adolescents.

Дослідження взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків передбачає розвиток естетико-культурного середовища. У державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, який спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи, знаходимо підтвердження цієї тези [1].

Змістове наповнення тем освітньої галузі «Мистецтво» передбачає формування в учнів ціннісно-сміслових, загальнокультурних, навчально-пізнавальних та інформаційних компетенцій, що досягається вивченням шедеврів мистецтва різних епох і народів, та комунікативних, творчо-діяльнісних і самоосвітніх компетенцій, що передбачає оволодіння досвідом самостійної творчої діяльності, сприймання цієї діяльності як невід'ємної частки свого життя [1].

Тому, орієнтовні практичні завдання спрямовані на формування потреби у спілкуванні з творами мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та розширення їхнього внутрішнього досвіду, наповненого особистісним змістом. Ми наповнюємо зміст уроків мистецтва та гуртків художньо-

естетичного напрямку творами мистецтва наших відомих земляків – Д. Бортнянського та М. Березовського.

Організуючи навчально-вихованій процес, намагаємося залучити підлітків до *«естетико-культурного середовища»*: вчимо їх розуміти мистецтво, увійти в творчий процес співпереживання та інтерпретації, що носить активно діалогічний характер. Саме *«діалог культур»* дає змогу підліткам не тільки прилучитися до вітчизняних і загальнолюдських цінностей, а й самовизначитися у світі культури, включитися в її творення, удосконалюючи насамперед власний духовний світ; занурюємо вихованців в атмосферу гармонії й доброзичливості, яка сприяє передачі аур творів мистецтв; дозволяємо насолодитися не тільки творами мистецтва, але й способом його викладання, комунікативно виразною мовою педагога, позитивним сприйняттям його мовлення, паралінгвістичним контекстом мови педагога (доречність жестів, міміки, зовнішній вигляд тощо); запрошуємо до *«живого»* спілкування з мистецтвом й з однолітками, що розвиває в учнів почуття успіху від власних досягнень у царині мистецької культури, впевненості в спроможності самостійно вирішувати художні завдання.

Сприймаючи, інтерпретуючи, оцінюючи твори Д. Бортнянського та М. Березовського, підлітки набувають ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження, вирішуючи тим самим основні завдання мистецької галузі: оволодіння системою вмінь і навичок у галузі мистецтва, формування світогляду, креативних і комунікативних якостей; формування вмінь аналізувати, інтерпретувати та оцінювати твори мистецтва, виявляти їх національну своєрідність; збагачення духовного світу учнів у результаті вивчення творів мистецтва; формування ціннісного ставлення до дійсності і творів мистецтва, розвиток емоційно-почуттєвої сфери учнів; виховання здатності до художньої самореалізації, культурного самовираження, задоволення потреби в мистецькій самоосвіті.

Отже, знаходячись в естетико-культурному середовищі мистецької спадщини Д. Бортнянського та М. Березовського, відбувається цілісний художньо-естетичний розвиток особистості підлітка, усвідомлення ним полікультурного й поліхудожнього образу світу.

Література:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти / затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. № 1392 // Офіційний вісник України, 2011. – № 33. – 1378 с.